
NÁZORY ČTENÁŘŮ

K TÝLOVÉMU ZABEZPEČENÍ

(Článek uveřejněný ve VM č. 2/1991)

Za pozornost stojí článek **podplukovníka Ing. Jana Mesteka**, který obsahuje mnohé podnětné názory a informace, jež bezprostředně přispívají v oblasti týlového zabezpečení nejen k potřebnému rozvoji operačně taktického, jakož i týlového myšlení, ale také k vytvoření skutečných a následných praktických opatření.

Vzhledem k tomu, že článek podněcuje soudobou problematiku týlu tzv. přímo na hlavičku, chci zevšeobecnit další názory, které jednak doplňují vývoody autora, ale také se určitým způsobem liší.

Autor uvádí, že **"... týl by měl být strukturálně rozdělen a rozložen tak, aby jednak vyhovoval konečnému zámyslu vedení obranné činnosti ČSA"**.

Jsem stejného názoru jako pplk. Ing. Jan Mestek, neboť dřívější dlouhodobá koncepce byla výhradně orientována pouze na jediný směr východ-západ, při vyloučení dalších variant směrů pouze procvičovaných v rámci armádních, či frontových cvičení. Předpokládany západní směr přímo ovlivnil výstavbu důležitých objektů, zařízení, celých výrobních a zásobovacích komplexů v rámci makro i mikrostruktury státu, které pro dlouhodobé podmínky nemusí být vhodné využitelné.

Je třeba zdůraznit, že z obranné doktríny vyplývá několik hlavních zásad, a to, že v našich podmínkách budeme organizovat obranu **celého území ČSFR před napadením jakýmkoli protivníkem a z různých směrů**.

Vezmu-li v úvahu geografické uclnění našeho území, tak je zjevné, že spíše odpovídá dřívějšímu pojetí, než požadavkům "kruhové" obrany. Dále také, že stále jsou a budou přetrvávat rozdílné normy pro členění týlu a skutečné vzdálenosti za útoku nebo v obraně od předního okraje. Vycházejí z dosud platného Bojového řádu, Všeob-Ř-1, který v článku 120. uvádí, že za útoku se týlové velitelské stanoviště rozmísťuje v divize do 20 km a pluku 8 až 12 km. Oproti tomu v obraně podle článku 369. se TVS rozvíjí na stupni divize do 30 km a u pluku do 15 km. Přitom na stupni vševojskové armády vzdálenost TVS od předního okraje dosahovala 80 až 100 km a někdy i více. V této souvislosti je třeba brát v úvahu, že ve vzdálenosti 150 až 200 nebo až 300 km se rozmísťovaly důležité základny. O dalších normách ke stupni frontu zcela záměrně nehovořím i proto, že v soudobých podmínkách nemají své původní uplatnění.

Nelze také zapomenout, že za podmínek organizace obrany různých směrů není možné přehlédnout skutečné a neměnitelné vzdálenosti od státní hranice, kupř. na směru:

- Hřensko-Praha 125 km,
- Cheb-Praha 173 km,
- Rozvadov-Plzeň-Praha 147 km,
- Varnsdorf-Liberec-Praha 142 km,

- Dvořiště-Č. Budějovice-Praha 186 km.

Promítnu-li si možnost, že bude souběžně přehrazován severní i jižní směr, k tomu vezmu v úvahu uvedené vzdálenosti, dosadím předpokládanou rozlohu, zejména hloubku brigád prvního a druhého sledu, útvarů armádních sborů včetně dalších nezbytných prostorů, zařízení, tak zjistím, že pro činnost týlu mnoho prostoru nezůstane.

Navíc, pokud by týl zůstal v nezměněném členění a došlo by ke změně norem, tak by se stal mnohem častějším cílem různých druhů vzdušných výsadků protivníka.

Organizační členění týlu by mělo být organizováno tak, aby při nepříznivé situaci, kdy vlastní vojska budou nucena souběžně přehrazovat dva směry, kupř. sever-jih a jih-sever, byl týl schopen zabezpečit bránici s vojska proti útoku protivníka.

Autor také zdůrazňuje, že "... týl by se měl svými útvary (jednotkami) a zásobami maximálně přiblížit bojujícím vojskům, ba měl by být přímo do nich zařazen s důrazem na munici".

Pro organizaci a vedení obrany jednotlivých pravděpodobných směrů lze předpokládat, že k tomu bude v potřebném rozsahu uzpůsobeno dosavadní rozmístění zejména pozemních vojsk, jakož i to, že každá rota, prapor i brigáda bude mít trvale vymezen úsek, či pásmo co do šířky i hloubky na přístupech a v prostorech státní hranice. Obdobným způsobem to bude uplatněno u vojsk druhého sledu.

Dále je možné předpokládat, že ve svěřených prostorech bude využito vhodných současných objektů, zařízení, jakož i to, že se postupně vybudují nezbytně potřebné důležité obranné objekty různého typu, charakteru a předurčení.

Za takové situace je zcela vhodné počítat s tím, že zejména u vojsk prvního sledu se podstatně zvýší dosavadní úroveň týlového zabezpečení, protože nelze vyloučit, že jednotlivé rot, prapory povedou boj samostatně, odtržené od hlavních sil nebo přímo v obklíčení. V takových případech je otázka přísunu životně důležité munice a dalšího nezbytného materiálu nejen ztížena, ale v mnoha případech i znemožněna.

Uvedu příklad. Střelec - samopalník má podle platné normy mít u sebe 1/2 palebného průměru nábojů, další polovina je uložena v praporem bojové výdejně. To znamená, že ze svěřeného počtu 120 nábojů napáskuje do čtyř zásobníků (a 30 ks) a zbývajících 30 nábojů má v brašně.

Za předpokladu, že jde o dokonale vycvičeného střelce, který bude střílet krátkou dávkou 2 až 3 ranami, tak má 75 nebo jen 50 možností zásahu. U méně vycvičeného nebo psychicky nevyrovnaného jedince mohou jednotlivé dávky přesahovat 5 až 10 ran, což činí 30 nebo jen 15 možností. Převědu-li teoretické možnosti na časový průměr, kdy za 1 minutu může vystřelit 1 až 2krát nebo 3 až 4krát, tak dostanu celkové možnosti, po jakou dobu bude střelec schopen střílet. Za uvedený teoretický příklad je možné dosadit různá čísla, ale jedno je jasné, že dosavadní norma palebného průměru a jeho rozdělení nemůže zabezpečit náročné požadavky soudobého obranného boje.

U každé rot s využitím vybudovaných objektů, by měla být začleněna část týlu, jenž tvoří určitý komplexní celek, zahrnující bojovou výdejnu, výdejnu pohonných hmot, hospodářskou výdejnu, dílensko-vyprošťovací skupinu, zálohu nezbytně nutného materiálu a obvazistě, které se svým vybavením přibližují praporemu stupni. Tím by došlo k vytvoření zvýšených zásob munice a převedení důležitého materiálu ze stupně praporu na rotu a z pluku na prapor. Je zcela pochopitelné, že takto vytvořené zásoby by bylo nutné ukládat nejméně do dvou až tří vybudovaných úkrytů, které by byly naplněny se zaujetím prostoru.

U každé čety by se měly vytvořit zvýšené zásoby munice pro ruční a protitankové zbraně, ručních a protitankových granátů, ženijní munice s důrazem na protitankové a protipěchotní miny, trhaviny s potřebným počtem rozněcovadel, bleskovice a dalších prostředků k provádění destrukce i zřizování různých nástrah.

Požadavkem je, aby rozložení zásob bylo uskutečněno na bojová vozidla (OT, dopravní prostředky) podle organizaci mezistupňového přísunu (prapor-rotičeta-družstvo-jednotlivce-zbraň). Za předpokladu rozložení munice a materiálu uvnitř čety (rot) a zejména jeho přehledném označení je možné docílit co největší časové úspory, která v nepředvídaných bojových situacích bude mnohdy rozhodující. Navíc při zničení jednoho nebo několika vozidel v rámci rot (praporu) je podstatně snížena možnost úplného zničení zásob jednoho druhu munice nebo životně důležitého materiálu.

Z uvedeného je patrné, že přímé rozdělení zvýšených zásob munice, materiálu a PHM k četám, rotám i praporu zabezpečuje mnohem rychlejší doplňování, podstatně snižuje potřebný čas, odpadá jakýkoli manévr a ochrana, kdy přímé zajištění zabezpečí vyčlenění příslušníci jednotek.

Týlové zabezpečení v podmínkách přípravy a vedení obranného boje si zasluhuje zvýšenou pozornost, neboť stále platí zásada, že sebevětší vycvičenost jednotek při nedokonalém týlovém zabezpečení nedává záruku, že stanovený bojový úkol bude splněn.

Skutečností ale zůstává, že pro problematiku týlového zabezpečení v novém pojetí musí být vytvořeny zcela jiné, reálnější podmínky a zásady, které budou zakotveny v Bojových řádech a příslušných předpisech. Současně také, že mezi veliteli a týlovými orgány dojde k větší návaznosti, sladění vzájemné spolupráce a odpovědnosti k vytváření nejvýhodnějších podmínek nejen ke splnění úkolu, ale i k docenění nezbytných zvláštností týlového zabezpečení v celé šíři.

Plukovník v zál. doc. Ing. Zdeněk Hron, CSc.